

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗΠροσφυγή υπ' αριθμ. 1208/17
Γεωργία ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας στις 26 Σεπτεμβρίου 2017 σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Aleš Pejchal, *Πρόεδρος*

Krzysztof Wojtyczek,

Armen Harutyunyan, *Δικαστές*

καθώς και από την Renata Degener, *Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος*.

Αφού εξέτασε την προαναφερθείσα προσφυγή που κατατέθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2016 και αφού διασκέφθηκε σχετικά με αυτήν εκδίδει την παρακάτω απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Η προσφεύγουσα, η κυρία Γεωργία Μιχαλοπούλου, είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1945 και κατοικεί στον Άγιο Δημήτριο.

A. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

2. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως τα εξέθεσε η προσφεύγουσα, περιληπτικά είναι τα εξής.

1. Η πρώτη διαδικασία ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου («η πρώτη διαδικασία»)

3. Στις 2 Ιουλίου 2009, η προσφεύγουσα, συνταξιούχος του Οργανισμού Κοινωνικών Ασφαλίσεων (εφεξής «ΙΚΑ»), προσέφυγε ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου με μία αποζημιωτική προσφυγή, με σκοπό να διεκδικήσει ένα ποσό που της οφειλόταν κατά την γνώμη της ως οικογενειακό επίδομα.

4. Στις 18 Ιουνίου 2015, το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι δεν είχε αρμοδιότητα να κρίνει την εν λόγω υπόθεση και την παρέπεμψε

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου των Αθηνών. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε, ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν πρώην υπάλληλος του ΙΚΑ ή του Δημοσίου που είχε συνταξιοδοτηθεί και ότι ήταν κοινή ασφαλισμένη στο ΙΚΑ. Συνεπώς, βάσει της κρίσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αρμόδια να κρίνουν την υπόθεση της ήταν τα τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια (απόφαση 6682/2015).

2. Η διαδικασία που αφορά αποζημιωτική αγωγή βάσει του Νόμου 4239/2014

5. Στις 8 Ιανουαρίου 2016, η προσφεύγουσα προσέφυγε ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου με μία προσφυγή για διεκδίκηση αποζημίωσης, βάσει των άρθρων 1-7 του Νόμου 4239/2014, λόγω της δήθεν υπερβολικής διάρκειας της πρώτης διαδικασίας («η αποζημιωτική προσφυγή»)

6. Στις 30 Ιουνίου 2016, ο εισηγητής Σύμβουλος της Επικρατείας για την κρίση της αποζημιωτικής προσφυγής έκρινε, ότι η διάρκεια της πρώτης διαδικασίας ήταν υπερβολική και ότι η διαπίστωση της παραβίασης του δικαιώματος της να χαίρει γρήγορης απόδοσης της δικαιοσύνης αποτελούσε, από μόνη της, δίκαιη ικανοποίηση. Απέρριψε το αίτημα της για χορήγηση αποζημίωσης εξαιτίας του ότι το αντικείμενο της δικαστικής διαμάχης ήταν μικρής σημασίας γι' αυτή, καθώς και του ότι βάσει της πάγιας νομολογίας το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν ήταν αρμόδιο για την εξέταση της υπόθεσής της (απόφαση 1523/2016).

B. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

7. Τα αρμόδια άρθρα του Νόμου 4239/2014, με τον τίτλο « Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο και άλλες διατάξεις», ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 1**Δικαιούμενοι στην άσκηση αιτήσεως**

«Οποιοσδήποτε από τους διαδίκους, εκτός από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα, τα οποία συνιστούν κυβερνητικούς οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 34 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που έλαβε μέρος σε δίκη ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να ζητήσει με αίτηση δίκαιη ικανοποίηση προβάλλοντας ότι η διαδικασία για την εκδίκαση της υπόθεσης καθυστέρησε αδικαιολόγητα και συγκεκριμένα ότι διήρκεσε πέραν του ευλόγου χρόνου που απαιτείται για τη διάγνωση των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που ανέκυψαν στη δίκη.»

(...)

Άρθρο 3**Αίτηση δίκαιης ικανοποίησης**

«1. Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειάς της. Ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει δίκαιη ικανοποίηση για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης, η οποία έλαβε χώρα σε προηγούμενο βαθμό δικαιοδοσίας, με την αίτηση για καθυστέρηση δίκης από ανώτερο δικαστήριο.

2. Αν η αίτηση αφορά καθυστέρηση στην έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή από Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η αίτηση ασκείται εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης. Ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει δίκαιη ικανοποίηση για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης, η οποία έλαβε χώρα σε Τμήμα αυτού, με αφορμή την κατάθεση αίτησης για καθυστέρηση δίκης από την Ολομέλειά του.

3. Η αίτηση στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών.

4. Η αίτηση, συνοδευόμενη από τα στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 4, κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και περιέχει το όνομα και τη διεύθυνση κατοικίας εκείνου που την ασκεί, χρονολογία, υπογραφή, καθώς και την ηλεκτρονική διεύθυνση ή τον αριθμό τηλεφώνου ή του τηλεομοιοτύπου (φαξ) του αιτούντος ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του. Με το πρωτότυπο του δικογράφου υποβάλλονται και δύο αντίγραφα αυτού. Η αίτηση επιδίδεται με επιμέλεια του αιτούντος, με κάθε πρόσφορο μέσο στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Αν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ως άνω απόφασης και η δικογραφία έχει διαβιβαστεί σε άλλο δικαστήριο, το τελευταίο διαβιβάζει αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αίτηση.
(...)»

Άρθρο 5**Κριτήρια για την διαπίστωση της υπέρβασης και την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης**

- «1. Το δικαστήριο αποφαινεται για το αν συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης συνεκτιμώντας ιδίως: α) την καταχρηστική ή παρελκυστική συμπεριφορά των διαδίκων κατά την εξέλιξη της δίκης για τη διάρκεια της οποίας διατυπώνεται παράπονο ότι υπερέβη την εύλογη διάρκεια, β) την πολυπλοκότητα των τιθέμενων πραγματικών και νομικών ζητημάτων, γ) τη στάση των αρμόδιων κρατικών αρχών και δ) το διακύβευμα της υπόθεσης για τον αιτούντα.
2. Όταν διαπιστώνεται ότι συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης και επομένως υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος σε ταχεία απονομή της δικαιοσύνης, το δικαστήριο αποφαινεται για το αν πρέπει να καταβληθεί χρηματικό ποσό για τη δίκαιη ικανοποίηση και σε καταφατική περίπτωση ορίζει το ύψος αυτής, λαμβάνοντας υπόψη και την περίοδο που υπερέβη τον εύλογο χρόνο για την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά συνεκτίμηση των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και την ικανοποίηση του αιτούντος από άλλα μέτρα που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία για την αποκατάσταση της βλάβης του, μεταξύ των οποίων και την επιδίκαση υπέρ αυτού αυξημένης δικαστικής δαπάνης, κατά τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις.
3. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, επιβάλλονται στο Δημόσιο τα έξοδα του αιτούντος για τη σύνταξη της αίτησης και την παράσταση του πληρεξουσίου δικηγόρου, τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν το εκάστοτε οριζόμενο ποσό για την άσκηση και συζήτηση της παρέμβασης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, μπορεί, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να επιβάλλεται δαπάνη υπέρ του Δημοσίου.»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

8. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η διαδικασία που αφορούσε την αποζημιωτική προσφυγή της παρέβλεψε την υποχρέωση της «λογικής προθεσμίας», εξαιτίας της άρνησης των εθνικών αρχών να της χορηγήσουν αποζημίωση για την διάρκεια της πρώτης διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης του οποίου τα σχετικά με την υπόθεση χωρία ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 6 § 1

« Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου, (...) το οποίον θα αποφασίση, (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως. »

9. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι, για να μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 6 § 1 υπό την αστική του εκδοχή, πρέπει να έχει προηγηθεί μία «αμφισβήτηση» κάποιου «δικαιώματος» την οποία να μπορεί να επικαλεστεί ο προσφεύγων, τουλάχιστον με τρόπο υπερασπίσιμο και το οποίο να αναγνωρίζεται από το εθνικό δίκαιο (*Vilho Eskelinen και λοιποί κατά της Φινλανδίας* [GC], 63235/00, § 40, ΕΔΔΑ 2007-II). Πρέπει να πρόκειται για μία πραγματική και σοβαρή «αμφισβήτηση», η οποία μπορεί να αφορά τόσο την ύπαρξη αυτή καθ' εαυτή ενός δικαιώματος, όσο και το εύρος του ή τις λεπτομέρειες της άσκησης του. Εκτός αυτού, η έκβαση της διαδικασίας πρέπει να είναι άμεσα καθοριστική για το «εν λόγω δικαίωμα αστικής φύσεως» (βλέπε μεταξύ άλλων, *Frydlender κατά της Γαλλίας* [GC], 30979/96, § 27, ΕΔΔΑ 2007-VII και *Sporrong & Lönnroth κατά της Σουηδίας*, 23 Σεπτεμβρίου 1982, § 81, σειρά Α, αριθμός 52). Το Δικαστήριο θεωρούσε πάντα, ότι ένας δεσμός που πηγάζει από μακρινές επιπτώσεις δεν νομιμοποιεί την επίκληση του άρθρου 6 § 1 (βλέπε μεταξύ πολλών άλλων, *Αθανασσόγλου και λοιποί κατά της Ελβετίας* [GC], 27644/95, § 43, ΕΔΔΑ 2000-IV, *Gorraiz Lizarraga και λοιποί κατά της Ισπανίας*, 62543/00, § 43, ΕΔΔΑ 2004-III και *Taşkın και λοιποί κατά της Τουρκίας*, 46117/99, § 130, 10 Νοεμβρίου 2004).

10. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι, όπως και το Ελεγκτικό Συνέδριο απεφάνθη στην απόφαση του 6682/2015, δεν ήταν το τελευταίο αρμόδιο να κρίνει την υπόθεση, επειδή η προσφεύγουσα δεν

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ήταν συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος αλλά ήταν ασφαλισμένη στο ΙΚΑ. Έτσι, η απόρριψη της αγωγής της προσφεύγουσας ήταν προβλέψιμη και δεν είχε καμία ελπίδα να αντιστρέψει την έκβαση της επίδικης κατάστασης για την οποία παραπονείται στην συγκεκριμένη υπόθεση (βλέπε υπό αυτή την έννοια, *Αρβανιτάκης και λοιποί κατά της Ελλάδος*, (απόφαση τύποις), [επιτροπή], 21898/10, §§ 11-12, 26 Αυγούστου 2014, *Σταυρουλάκης κατά της Ελλάδος*, (απόφαση τύποις), [επιτροπή], 22326/10, §§ 8-9, 28 Ιανουαρίου 2014 και *Αστικός Οικοδομικός Συνεταιρισμός «Νέα Κωνσταντινούπολις» κατά της Ελλάδος*, (απόφαση τύποις), 37806/02, 20 Ιανουαρίου 2005). Στην πραγματικότητα, το γεγονός και μόνο ότι η αγωγή ασκήθηκε ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στέρησε την εν λόγω δικαστική διαμάχη από κάθε διακύβευμα στο οποίο η προσφεύγουσα απέβλεπε μέσω αυτής. Το Δικαστήριο εκτιμά συνεπώς, ότι η «αμφισβήτηση» που είχε εγείρει η προσφεύγουσα ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην πρώτη διαδικασία δεν ήταν ούτε «αληθινή» ούτε «σοβαρή», έτσι ώστε να είναι εφαρμοστέα η διάταξη του άρθρου 6 § 1 (βλέπε, *Αστικός Οικοδομικός Συνεταιρισμός «Νέα Κωνσταντινούπολις» κατά της Ελλάδος*, που προαναφέρθηκε).

11. Κατά συνέπεια η αιτίαση της προσφεύγουσας είναι ασύμβατη *ratione materiae* με τις διατάξεις της Σύμβασης και πρέπει να απορριφθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3α) και 4 της Σύμβασης.

Δια ταύτα, το Δικαστήριο, ομοφώνως,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 19 Οκτωβρίου 2017.

Renata Degener

Aleš Pejchal

Αναπληρώτρια Γραμματέας

Πρόεδρος

Υπογραφή

Υπογραφή

Ακριβής μετάφραση στην ελληνική της απόφασης σε γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 17-11-2017. Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.
RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**